

สภาเทคนิคการแพทย์ THE MEDICAL TECHNOLOGY COUNCIL

ชั้น 6,10 อาคารสภาวิชาชีพ ซอยสาธารณสุข 8 กระทรวงสาธารณสุข ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
6,10th Floor, Professional Council Building, The Ministry of Public Health, Tiwanond Rd., Nonthaburi 11000, Thailand
โทรศัพท์ 092-8498510 www.mtcouncil.org และ www.mtc.or.th email: medtechcouncil@gmail.com

ที่ สทพ.๑๑.๔๒๗/๒๕๖๑

๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ตอบข้อหารือการเจาะเลือดโดยผู้ประกอบโรคศิลปะหรือผู้ประกอบวิชาชีพอื่น ซึ่งไม่ได้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักสถานพยาบาลและการประกอบโรคศิลปะ

อ้างอิง หนังสือสำนักสถานพยาบาลและการประกอบโรคศิลปะที่ สธ ๐๗๐๒.๐๔.๐๑/๓๕๒๓ ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๑

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักสถานพยาบาลและการประกอบโรคศิลปะขอหารือประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเจาะเลือดในการให้บริการในสถานพยาบาลเคลื่อนที่ โดยผู้ประกอบโรคศิลปะหรือผู้ประกอบวิชาชีพอื่น ซึ่งไม่ได้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ รายละเอียดดังนี้

๑. ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๒๘ (๖) กำหนดไว้ว่า “ผู้ประกอบโรคศิลปะหรือผู้ประกอบวิชาชีพอื่น ซึ่งประกอบโรคศิลปะหรือประกอบวิชาชีพอื่นตามข้อจำกัดและเงื่อนไขตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะหรือกฎหมายว่าด้วยการประกอบวิชาชีพนั้น” จึงขอหารือว่าการเจาะเลือดโดยผู้ประกอบวิชาชีพหรือผู้ประกอบโรคศิลปะอื่นๆ สามารถกระทำได้หรือไม่ หากสภาวิชาชีพนั้นๆ ยังไม่มีกฎหมายหรือข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง

๒. ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๒๘ (๕) กำหนดไว้ว่า “บุคคลซึ่งปฏิบัติงานในสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลกระทำการประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ใน ความควบคุมของผู้ประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา กรณีผู้ประกอบวิชาชีพหรือผู้ประกอบโรคศิลปะอื่นๆ” จึงขอหารือว่ากรณีสถานพยาบาลเอกชน ออกให้บริการตรวจสุขภาพให้แก่พนักงานบริษัท พยาบาลทำการเจาะเลือดภายใต้การควบคุมดูแลของนักเทคนิคการแพทย์สามารถกระทำได้หรือไม่ ดังความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

สภาเทคนิคการแพทย์โดยมติของคณะกรรมการสภาเทคนิคการแพทย์ขอตอบข้อหารือของสำนักสถานพยาบาลและการประกอบโรคศิลปะ ตามประเด็นดังกล่าวดังนี้

๑. กรณีขอหารือว่าการเจาะเลือดโดยผู้ประกอบวิชาชีพหรือผู้ประกอบโรคศิลปะอื่นๆ สามารถกระทำได้หรือไม่ หากสภาวิชาชีพนั้นๆ ยังไม่มีกฎหมายหรือข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๒๘ (๖) นั้น

คณะกรรมการสภาเทคนิคการแพทย์มีความเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๒๘ (๖) กำหนดไว้ว่า “ผู้ประกอบโรคศิลปะหรือผู้ประกอบวิชาชีพอื่น ซึ่งประกอบโรคศิลปะหรือประกอบวิชาชีพอื่นตามข้อจำกัดและเงื่อนไขตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะหรือกฎหมายว่าด้วยการประกอบวิชาชีพนั้น” หมายถึงผู้ประกอบโรคศิลปะหรือผู้ประกอบวิชาชีพอื่นที่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะให้สามารถกระทำการประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ได้ และต้องเป็นกฎหมายที่มีลำดับไม่ต่ำกว่า

/พระราชบัญญัติ....

พระราชบัญญัติ จึงจะสามารถกระทำการประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ได้ หากวิชาชีพอื่นนั้นยังไม่มีกฎหมายหรือข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องก็ไม่สามารถทำการประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ได้ เช่น

พระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ มาตรา ๔ ได้กำหนดคำนิยาม “วิชาชีพเวชกรรม หมายความว่า วิชาชีพที่กระทำต่อมนุษย์เกี่ยวกับการตรวจโรค การวินิจฉัยโรค.....” และคำนิยาม “โรค หมายความว่า ความเจ็บป่วย การบาดเจ็บ ความผิดปกติของร่างกาย.....” กล่าวคือพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ มาตรา ๔ ได้กำหนดนิยามความหมายของวิชาชีพเวชกรรมให้สามารถกระทำต่อมนุษย์เกี่ยวกับการตรวจโรค การวินิจฉัยโรค ซึ่งตีความได้ว่าความหมายรวมถึงการกระทำต่อมนุษย์เพื่อให้ได้ตัวอย่างทางการแพทย์ และการดำเนินการโดยวิธีทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการตรวจ ทดสอบ วิเคราะห์ ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๓ เพราะการกระทำต่อมนุษย์เพื่อให้ได้ตัวอย่างทางการแพทย์และการดำเนินการโดยวิธีทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการตรวจ ทดสอบ วิเคราะห์ ก็มีความหมายเช่นเดียวกันกับการกระทำต่อมนุษย์เกี่ยวกับการตรวจโรค การวินิจฉัยโรค ดังนั้นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมจึงสามารถกระทำการประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ในการเจาะเลือดได้โดยอาศัยข้อยกเว้น ตามตามพระราชบัญญัติวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๒๘ (๖)

ส่วนพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๔ ได้กำหนดคำนิยาม “วิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ หมายความว่า วิชาชีพเกี่ยวกับการพยาบาลและผดุงครรภ์” คำนิยาม “การพยาบาล หมายความว่า การกระทำต่อมนุษย์เกี่ยวกับการดูแลและการช่วยเหลือเมื่อเจ็บป่วย การฟื้นฟูสภาพ การป้องกันโรค และการส่งเสริมสุขภาพ รวมทั้งการช่วยเหลือแพทย์กระทำการรักษาโรค.....” และ คำนิยาม “การประกอบวิชาชีพการพยาบาล หมายความว่า การปฏิบัติหน้าที่การพยาบาลต่อบุคคล ครอบครัว และชุมชน โดยการกระทำต่อไปนี้.....(๔) ช่วยเหลือแพทย์กระทำการรักษาโรค” กล่าวคือพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๔ ได้กำหนดนิยามความหมายของวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ให้สามารถกระทำต่อมนุษย์เกี่ยวกับการดูแลและการช่วยเหลือเมื่อเจ็บป่วย การฟื้นฟูสภาพ การป้องกันโรค และการส่งเสริมสุขภาพ รวมทั้งการช่วยเหลือแพทย์กระทำการรักษาโรคซึ่งตีความได้ว่า การช่วยเหลือแพทย์กระทำการรักษาโรคมีความรวมถึงการช่วยแพทย์กระทำต่อมนุษย์เกี่ยวกับการตรวจโรค การวินิจฉัยโรค กล่าวคือรวมทั้งการช่วยเหลือแพทย์กระทำต่อมนุษย์เพื่อให้ได้ตัวอย่างทางการแพทย์เพื่อการรักษาโรค

แต่พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๒๒ (๓) (ข) ให้ คณะกรรมการสภาการพยาบาลมีอำนาจออกข้อบังคับสภาการพยาบาลว่าด้วยข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ซึ่งในข้อบังคับสภาการพยาบาลว่าด้วยข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และข้อบังคับสภาการพยาบาลว่าด้วยข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ มิได้กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลทำการเจาะเลือดเพื่อช่วยเหลือแพทย์กระทำการรักษาโรคไว้ แม้สภาการพยาบาล ได้ออกประกาศสภาการพยาบาล เรื่องแนวทางปฏิบัติสำหรับพยาบาลวิชาชีพในการเจาะเก็บตัวอย่างเลือดเพื่อส่งตรวจวิเคราะห์ ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นการให้แนวทางปฏิบัติสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ในการเจาะเก็บตัวอย่างเลือดเพื่อส่งตรวจวิเคราะห์ ทำให้มีลักษณะเช่นเดียวกับข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ แต่ประกาศดังกล่าวมิได้มีกฎหมายให้อำนาจสภาการพยาบาล

/ออกประกาศ...

ออกประกาศสภาการพยาบาลในเรื่องข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์
ดังนั้นประกาศดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย เป็นผลให้ในปัจจุบันจึงยังไม่มีกฎหมายหรือข้อกำหนดให้ผู้
ประกอบวิชาชีพการพยาบาลกระทำการเจาะเลือดได้ ทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลไม่อาจอาศัยข้อยกเว้น
ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๒๘ (๖) กล่าวคือผู้ประกอบวิชาชีพการ
พยาบาลกระทำการเจาะเลือดไม่ได้ เว้นแต่จะได้มีการแก้ไขข้อบังคับสภาการพยาบาลว่าด้วยข้อจำกัดและ
เงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ในเรื่องดังกล่าวแล้ว

๒. กรณีขอหารือว่าสถานพยาบาลเอกชนออกให้บริการตรวจสุขภาพให้แก่พนักงานบริษัท พยาบาลทำ
การเจาะเลือดภายใต้การควบคุมดูแลของนักเทคนิคการแพทย์สามารถกระทำหรือไม่

คณะกรรมการสภาเทคนิคการแพทย์มีความเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ พ.ศ.
๒๕๔๗ มาตรา ๒๘ (๕) กำหนดไว้ว่า “บุคคลซึ่งปฏิบัติงานในสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล
กระทำการประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ในความควบคุมของผู้ประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ ทั้งนี้ ตาม
ระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา” ซึ่งปัจจุบันรัฐมนตรีผู้รักษาการกฎหมายตาม พรบ
วิชาชีพเทคนิคการแพทย์ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้ออกระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยบุคคลซึ่งปฏิบัติงานใน
สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล กระทำการประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ในความควบคุม
ของผู้ประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๕ กำหนดไว้ว่า “ให้บุคคลซึ่งผ่านการศึกษาด้าน
หลักสูตรพนักงานวิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ ก.พ. รับรองหรือผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่ได้รับการรับรอง
จากสภาเทคนิคการแพทย์ กระทำการประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ได้ภายใต้การควบคุมของผู้ประกอบ
วิชาชีพเทคนิคการแพทย์” หมายถึงบุคคลซึ่งผ่านการศึกษาด้านหลักสูตรพนักงานวิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ ก.พ.
รับรองหรือผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่ได้รับการรับรองจากสภาเทคนิคการแพทย์เท่านั้นที่สามารถกระทำ
การประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ได้โดยอาศัยข้อยกเว้นตามตามพระราชบัญญัติวิชาชีพเทคนิคการแพทย์
พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๒๘ (๕) เมื่อผู้ประกอบวิชาชีพพยาบาลมิใช่บุคคลตามตามระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่า
ด้วยบุคคลซึ่งปฏิบัติงานในสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล กระทำการประกอบวิชาชีพเทคนิค
การแพทย์ในความควบคุมของผู้ประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๕ ดังนั้นปัจจุบันผู้ประกอบ
วิชาชีพการพยาบาลจะกระทำการเจาะเลือดภายใต้การควบคุมดูแลของนักเทคนิคการแพทย์จึงไม่สามารถ
กระทำได้ในกรณีสถานพยาบาลเอกชนออกให้บริการตรวจสุขภาพให้แก่พนักงานบริษัท

ทั้งกรณีสถานพยาบาลเอกชนออกให้บริการตรวจสุขภาพให้แก่พนักงานบริษัท มิใช่การทำเพื่อช่วยเหลือ
แพทย์ในการรักษาโรค เพราะการตรวจสุขภาพให้แก่พนักงานบริษัทเป็นการประเมินภาวะสุขภาพก่อนที่จะมีการ
เจ็บป่วย แม้จะได้มีการแก้ไขข้อบังคับสภาการพยาบาลว่าด้วยข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพการ
พยาบาลและการผดุงครรภ์ในเรื่องการเจาะเลือดแล้ว ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลก็ไม่สามารถกระทำการ
เจาะเลือดเพื่อประเมินสภาวะสุขภาพได้ เนื่องจากไม่มีกฎหมายให้อำนาจกระทำไว้กรณีนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ยุพา เอื้อวิจิตรอรุณ)

นายกสภาเทคนิคการแพทย์